הלכה מחזירין אם השכר. סבירא ליה לשמואל מחזירין תנן: **אדא דיילא.** מנשטר"ל ממונה: **גרביה.** קח בגדו עד שיבא: **אמא.** רבה לאשכחיה לרב יהודה כו': **הא מנא דידן.** ממקומנו הוא ולא שמענו זאת מפיו עד הנה: **ולאו בדינא גרבתיך.** בתמיה. שאילו לא בתת לא למדנו: **שניא ליה ידיה.** נשמעת ידו ממקומה. לשונלשיינ"ר בלע"ז: **הכי מאי.** היה עושה בעניינים הרבה ושואל: **בחדא מחיפא מחיפנהו.** באריגה אחת ארגמון): **היכא דאיתמר.** דמתניתין לאו דוקא תנן איתמר:

הדרן עלך חבית

שואל. שלא יאמר הלויי. מפרש בגמרא: **שחל להיות בשבת.** ולא נזכר מע"ש לקנות: **לאחר יו"ט.** ליום שניה: **גמ' הלויי.** משמע לזמן מרובה וקיי"ל במסכת מכות (דף ג:) שתם הלואה ל' יום ואחי מלוה זה לכתוב על פנקסו כך וכך הלויתי כדי שלא יסבה: **א"ל וכיון דבחול נמי זימנין דבעי למימר הלויי ואמר השאילני ולא קפיד עליה.** והוא הלואה: **בשבת נמי.** כי אמר השאילני סבר דהלואה היא ואחי למכתב ומאי היכר איכא: **ה"ג א"ל בשבת כיון דהשאילני שרו ליה רבנן הלויי לא שרו ליה מינברא מילתא ולא אתי למכתב: אמרו רבנן.** במסכת בילה[פ]: **כל המר דאפשר לשנויי משנינן.** דאמרינן[1] המביא כדי יין לא יביאם בסל ובקופה כו': בנכמת

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובלבד שלא יאמר לו הלויני וכן האשה מחבירתה כסרות ואם אינו מאמינו מניח טליתו אצלו ועושה עמו חשבון לאחר שבת וכן ערב פסח בירושלים שחל להיות בשבת מניח טליתו אצלו ונוטל את פסחו ועושה עמו חשבון לאחר יום טוב: **גמ'** א"ל רבא בר רב חנן לאביי מאי שנא השאילני ומאי שנא הלויני אמר ליה השאילני לא אתי למיכתב הלויני אתי למיכתב והא כיון דבחול זימנין דבעי למימר ליה הלויני וא"ל השאילני ולא קפיד עילויה ואתי למיכתב בשבת נמי אתי למיכתב א"ל (בחול דלא שנא כי א"ל הלויני ל"ש כי א"ל השאילני לא קפדינן עילויה אתי למיכתב) בשבת כיון דהשאילני הוא דשרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינברא מילתא ולא אתי למיכתב א"ל רבא בר רב חנן לאביי מכדי אמרו רבנן הכל מילי דיום טוב כמה דאפשר לשנויי משנינן הני נשי דמליין חצבייהו מיא מ"ט לא משנין משום דלא אפשר היכי לעבדי דמליין בחצבא רבא לימלו בחצבא זוטא הא קא מפשו בהילוכא דמליין בחצבא זוטא לימלו בחצבא רבא קא מפשו במשוי ניפרום

בידים משום שיעור ואפילו אינו להקל מ"מ שיעור הוא ואינו מרבה טורח בשיעור דדרו באכפא ניפרום סודרא קל הוא ואינו מכביד ושיעור בעלמא הוא ולהלבע עד כאן לשונו ומשמע מתוך פירושו דכל אלה משוי אחד להם בשוה ואין זה טושא יותר אלא שטשא משאו בענין אחר ממה שהיה רגיל וזה דחקו שאם נפרס שכל אלו ממעטים משאם מאשר היו רגילים לשאת קשיא הא דאמר בתמוך (ד) מפסי בהילוכא משמע מפירושא דאגרא טשאים שני בני אדם שפיר במוט בשנים ויש בו משוי שני בני אדם שטשאים כל מה שרגילין לשאת בדיגלא ודיגלא היא משוי שני בני אדם כדמשמע בבבא מציעא בס"פ השוכר את האומנים (דף פג.) וקשיא לר' דהתם משמע נמי דאגרא אין בו משוי לשני בני אדם דאמר התם דדרו באגרא ואיתבר משלם פלגא מ"מ נפש אחד חוטר לתרי ודמי לאותם בדיגלא משלם כולה משמע דלא הוי זוטר לתרי נראה דאגרא לשון אדם אינו נראה עובדא דחול כמו דיגלא ומשום הכי דדרו בדיגלא ואגרא ואע"פ שמפיס בהילוכא יכול לשנות כיון שאינו נראה כל כך עובדא דחול והשתא אתי שפיר דדרו באגרא לידרו באכפא אע"פ שבודאי מרבה במשאו הוא נטשא בידים המוט מכשטשאו על כתיפו מ"מ כיון שאינו נראה עובדא דחול כמו אגרא יכול לעשות כעין שאינו גבי בהמה מסוכנת דתנן בבילה (דף כה.) שחטה בשדה לא יביאנה במוט אלא מביאה בידו אבריס אבריס ותנן נמי (דף כט: ופס) בהמביא כדי יין לא יביאם בסל ובקופה אלא מביא הוא על כתפיו או לפניו אלמא הכי אע"ג דמפסי בהילוכא כיון שאינו עושה כל כך כדרך שעושה בחול יש לו לשנות והיינו דבסמוך דמליין בחצבא זוטא ודמליין בחצבא רבא תרוייהו עובדא דחול וכענין שנטשאים זה נושאים זה הלכך אין לו לשנות לא להקל ולא להכביד כדפי' טעמא וכהיא דלעיל ברים מפנין (דף קמ.) לא שייכא עובדא דחול שאינו מעלטל אלא בבית מזויח לזויח. מ"ר. וכהיא דשחטה בשדה פירש ברים מפנין (ג"ז שם) בע"א וכמו שפירש כאן עיקר ועוד קשה לי לפי' הקונטרס דדרו באכפא אמאי ניפרום סודרא עליה הוה ליה למימר לידרו באגרא כיון שאינו משנה להכביד יותר מאכפא כמו שמשמע נמי מתוך פירושו ולפירוש רבי אחי שפיר: ניפרום

מסורת הש"ס

א) [נכרכות כד. וס"נ].
ב) רש"ל מ"ג, ג) [לעיל קכח: וס"נ] מילה ל. ע"ש, ד) [פי' פרש"י סוכה נח:], ה) [דף ל.], ו) [בילה מט:], ז) [ועי' תוספות שם ד"ה עלים].

הגהות הב"ח

(א) גמ' לא יטרפס בלגן (אבל ריזקן) תת"מ וכ"כ ס"ת אבל טובל: (ב) תוס' ד"ה שואל וכו' דתתם שאלה נמי ל' יום: (ג) בא"ד היה מיב לתמיר אלא דקבידי: (ד) ד"ה אתקין וכו' לאמר כסמוך הא קא מפסי בסלוסה:

גליון הש"ס

פרנ' שואל אדם מחבירו. עי' מיימוני פ"ח דשביעית על מ"ד הוצא כר"ש שם:

רבינו חננאל

הלכה מחזירין את השבר. רבה בר בר חנא לא על לפירקיה דרב יהודה, שדריה לאדא דיילא א"ל זיל גרר ביה, אזל גרביה. פירוש לבשכיחו והביאהו מלשון פרץ נחל מעם נר. כלומר הבריחהו, כדגרסינן בפרק בנות כותים נידות מעריסתן שילא בר אבינא עבד עובדא כרב. כי קא ניחא נפשיה דרב א"ל לרב אמי זיל צניעיה ואי לא צאית (גרדיה) (גרדיה), הוא סבר גרדיה א"ל, ופי' הכהו וכו'. מי שנפרקה ידו או רגלו, פי' שף מבוכניה, לא יטרפס בצונן אבל רוחץ בדרכו ואם נתרפא נתרפא. הרב אויא דשנייא ליה ידיה והיה אומר לרב יוסף ומראה בידו אם יעשה בידו כך או כך מותר או אסור, עד שהיה מראה לו כדי שיראהו מה שהתירו חכמים חזורה ידו, לקומה ונתרפא.

הדרן עלך חבית

פרק עשרים ושלש

שואל אדם מחבירו כדי יין וכדי שמן ובלבד שלא יאמר לו הלויני כו'. ואוקימנא דתיישינן שמא יכתוב.[ג] וכיון שאם יאמר לו הלויני נוצרין בו ואומרין לו אסור ליתר כן ביום שבת. לשון הלואה מינברא מילתא ולא אתי למכתב. וכיון שהוכיר א"ל רבא בר רב חנן לאביי נסיב להא דא"ל

ע"ז בענין הנלם ענך נרל ל:.

ג) אינו מובן לפירש ואולי דגיה לי' ניר' הספרים בגמרא המובאר בתלי לגנה ויעלא נתר הרבנ"ם כאן ומפרש רניני דהמלוק היא דבשבת כיון שאם אומר הלוני קפדינן עליהו יש לו היכירא ולא אתי למכתב מלשון שאלה וכו' ודו"ק.

עין משפט נר מצוה

נו א טוש"ע או"ח סימן שכח סעיף מז:
נז ב שם סעיף ל:
א ג ד מיי' פכ"ג מהל' שבת הלכה יב סמג לאוין סה טור ש"ע או"ח סימן שז סעיף יא:
ב ה מיי' פ"ה מהלכות י"ט הלכה ח כ סמג לאוין עה טוש"ע או"ח סימן תקי סעיף ח:
ג ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף י וסימן שכג סעיף ה:

לעזי רש"י

מנשטר"ל [מנישטרי"ל]. פקיד, שוטר.
אשולשיינ"ר [אישלישיי"ר]. לנקבו.

מוסף רש"י

איתפח. נתרפא (ב"מ פז שנהדרין קב:). **בחדא מחתא** מחיתנהו. וכי מחיינה מחת תרנתם לטלם, לשון טובד מחי (שמות לו כב תרגום של מעשה אורג) דמיקון דבר קרי לי אינשי אחינה, שמסדר לת דגרי (חולין נח. וכע"ז מסחים מב.).
הדרן עלך חבית

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com